

verkopen armoezijnen en fluwelen. Met de sloep Nachtegaal en de bark Draak werden vanuit Palembang 125.000 lb tin, 39.894 lb zwarte peper en de reeds genoemde 5246 lb witte peper overgebracht, die samen met de fluwelen en armoezijnen etc. een waarde van f 41.148 hadden. Samen met f 1.084.822, wat te Batavia werd betaald voor 3.412.340 lb tin en 886.066 lb peper die door de Palembangers zijn aangevoerd, komt dit op f 1.125.970. [fol. 1566] Doordat onder de aangevoerde peper nog een partij van het vorige jaar is, maakt deze al geringe aanvoer niet eens de hoeveelheid uit wat voor dit jaar werd ontvangen. Deze vertraagde aanvoer is veroorzaakt, doordat de schepen die de peper en het tin zouden overbrengen, zoals reeds bericht, bij Bangka op een gunstige wind moesten wachten. In de brief van 20 oktober 1764 werd reeds gemeld dat er tussen 14 december 1763 en eind april 1764 in de 29 vaartuigen waarvoor passen zijn uitgegeven, maar 547.125 lb peper en 2.699.714 lb tin geladen werd. Daar waren drie scheepjes van Compagnies onderdanen uit de Sungaiuwir bij. Op 23 maart 1764 zijn de gewone en aparte brieven van de residenten van 15 augustus 1762 tot 15 augustus 1763 besproken. In het gewone en geheime [fol. 1567] antwoord van 16 april 1764 en in dat van 16 augustus 1764, in antwoord op de brieven van 1 maart tot en met 30 april 1764, kon niet voorbijgegaan worden aan de geringe leverantie van peper. Een finaal besluit is echter tot het komende voorjaar uitgesteld.)

Terwijl wij daarentegen, naar luyd van onse briefje gedateerd 2 oktober jongstweken, de residenten gelastede dat zij den koning en, so het ook noodig was den kroonprins, mogten adverteren dat men wegens een excessief restant van ruym tweemiljoenen ponden van het meermelde mineraal, in het jaar 1765 ten hoogsten nog maar sooveel, of seshien-duysend picols souden kunnen accepteeeren. Want schoon dit genoegzaam de helft minder zij, als het onvoorsigtig bepaalde bij het jongste geslote contract dicteerd, meenden wij egter tot het maaken dier dimunitie geregtigd te wesen en zulx ook sonder verwagting van werkelijke tegenstand, naar het deswegens onder ultimo december 1763 aan U Wel Edele Hoogagtbare gecommuniseerde, schoon wij ook nog geen direct antwoord van den koning op onse uytsondering dienaangaande gemaakt, gekreegen hebben.

Fol. 1567r-1568r.

(Op 6 augustus 1764 is de koning eraan herinnerd dat men hierop een antwoord verwachtte. Intussen is de eerste resident verweten dat hij op de voortdurende pogingen van het hof, of liever op de listige verzoeken van de ontevreden kroonprins, om voor een nog niet betaalde hoeveelheid van $12.213\frac{3}{25}$ pikol tin die in 1762 boven de 20.000 pikol was geleverd, het volle bedrag van rsd 15,- per pikol te ontvangen, had beloofd daarop bij de Hoge Regering te zullen aandringen en hoop had gegeven dat dit zou worden toegestaan. De eerste resident is erop gewezen dat hij daartoe niet bevoegd is, en hem is bevolen om het hof bij zulke verzoeken direct naar de Hoge Regering te verwijzen. Dat geldt temeer, omdat die hooghartige pangeran zelf had gezegd dat, als de koning zelf zou schrijven, deze niet de minste melding van die omstreden partij tin zou maken. De vorst is te kennen gegeven dat men een brief van hem afwachtte. [fol. 1569] Die zou het mogelijk moeten maken om rsd 13,- per pikol te betalen. In de brief van 16 april 1764 was de koning bericht dat zijn gezanten ook dit jaar hadden geweigerd dit bod te aanvaarden. De resident had met zijn onvoorzichtige uitlating echter een goede bedoeling, daar hij de prins wilde geruststellen en hem wilde aanzetten peperstruiken aan te planten. In de brieven aan de sultan en de resident zijn nogmaals de redenen en de aanbevelingen vermeld. Dat was nodig, omdat, ondanks aansporingen, de levering van peper steeds verminderde en volgens de brief van de eerste resident van 7 april 1764 ook naar de mening van de koning de verbouw verwaarloosd was, waardoor de tuinen in verval waren geraakt. Maar de koning verklaarde ook [fol. 1570] dat hij om een beter onderhoud te bevorderen, de verkoop van opium aan zijn onderdanen had verboden. Dit slaapsap hield de mensen van het werk. Ook had hij voor oude, geen vrucht dragende bomen enige honderdduizend nieuwe laten planten. De residenten hebben dit bevestigd en in antwoord op het uittreksel van de brief van Heren XVII van 29 september 1763, dat bij de brief uit Palembang van 12 september 1764 was gevoegd, hebben ze de aan-